

Mauno Koskinen

VASKELAN TILAN ISOJAKO

Isojaon tiluskarttojen otsikkoon ja selvitykseen on kirjattu:

"Kartta Vaskelan Tilan N:o 11 tiluksille Arkuntanhuan kylässä Sakkolan pitäjässä Käkisalmen kihlakuntaa Wiipurin lääniä; mitannut v. 1879 A. B. Lindberg, isojaon toimittanut v. 1885 ja välijaon 1892 C. K. Järnefelt. Isojaon vahvistanut Kihlakunnan Oikeus 12 päivä Syyskuuta vuonna 1887.

Paaluttanut ja pyykittänyt rajat vuonna 1895 varamaanmittari Hugo Gyllenbögel."

Vaskelan peltomaat sijaitsivat kyläkeskuksen ympäristössä. Niin sanotut rintametsät olivat Koi'sillassa. Ulkometsät olivat Vilakkalassa. Ne olivat tulleet osaksi Vaskelan tilaa vaihdossa Sakkolan pitäjän kanssa. Pitäjä sai vastavuoroisesti Vaskelan alueelta Suvannon liemaita. Vaskeloiset ja viimeisten palstojen osalta Metsäpirtin pitäjä ostivat nuo liemamaat itselleen Metsäpirtin erottua emäpitäjästään Sakkolasta.

Vaskelan tilan tiluksiin kuului

- peltoa 155 ha
- niittyjä 262 ha
- kaskimaita 697 ha
- viljelysmaita 162 ha
- metsämaita 727 ha.

Luokiteltuja maita oli yhteensä 2 003 ha. Lisäksi oli joutomaita ja soita muutamia kymmeniä hehtaareja.

Jako kahteenkymmeneen tilaan

Vuonna 1827 Vaskelan tilan vuokraviljelytilukset oli jaettu kymmenen haltijan kesken. Isojaossa tila jaettiin 20 tulevalle omistajaperheelle. Tilojen keskikooksi tuli runsaat 100 hehtaaria. Yli 100 ha:n tiloja muodostui tosin vain viisi kappaletta. Kylän yhteisiksi maiksi jäi lastausalueita pirsamaita ja hiekanottoaikoja.

Eri perheiden perintö- ja sis myös maksusuuksista vallitsi täysi yksimielisyys. Sen vuoksi tilojen hintojen kuolelutukset alkoivat jo vuonna 1891, vaikka lopullista jakoa ja maiden paalutusta ei vielä oltu tehty. Maksuaika oli 39 vuotta eli vuoteen 1929. Maksu oli "viisi ja puoli prosenttia korkoa ja kuolelutusta vuodessa".

Ositusluettelossa tilallisten nimet ovat vuoden 1889 tilanteen mukaisesti:

A11, 1, Andrei Petroff Sidoroff, 3/70 osaa tilasta (noin 90 ha). Vuosikuoleutus 90,55 mk.

A11, 2, Andrei Aleksandroff Sidoroff, 3/70 osaa tilasta (noin 90 ha). Vuosikuoleutus 90,55 mk.

A11, 3, Aleksei, Vasili ja Ivan Sidoroff, 3/70 osaa tilasta (noin 90 ha). Vuosikuoleutus 90,55 mk.

A11, 4, Nikolai Michailoff, 3/70 osaa tilasta (noin 90 ha). Vuosikuoleutus 90,55 mk.

A11, 5, Dmitri Michailoffin perilliset, 3/70 osaa (noin 90 ha). Vuosikuoleutus 90,55 mk.

A11, 6, Vasili Feodoroff, 3/70 osaa (noin 90 ha). Vuosikuoleutus 90,55 mk.

A11, 7, Paavel ja Stepan Jeremejeff, 1/12 osaa (noin 170 ha). Vuosikuoleutus 176,07 mk.

A11, 8, Vasili Jeremejeff, 1/24 osaa (noin 85 ha). Vuosikuoleutus 88,03 mk.

A11, 9, Gregori Jeremejeff, 1/24 osaa (noin 85 ha). Vuosikuoleutus 88,03 mk.

A11, 10, Jefim Ivanoff Jääskön leski Andetja ja perilliset, 1/21 osaa (noin 95 ha). Vuosikuoleutus 100,61 mk.

A11, 11, Jegor Trofimoff, 2/35 osaa (noin 115 ha). Vuosikuoleutus 120,73 mk.

A11, 12, Ilja Ivanoff äitineen, 1/28 osaa (noin 75 ha). Vuosikuoleutus 75,45 mk.

A11, 13, Gavril Stepanoff, 3/70 osaa (noin 90 ha). Vuosikuoletus 90,55 mk.

A11, 14, Matvei Petroff ja Ivan Aleksandroff, 1/14 osaa (noin 140 ha). Vuosikuoletus 150,91 mk.

A11, 15, Ignati Feodoroff, 3/56 osaa (noin 110 ha). Vuosikuoletus 113,18 mk.

A11, 16, Michael Vasiljeffin leski Domna ja veljen lapset, 3/28 osaa (noin 210 ha). Vuosikuoletus 226,37 mk.

A11, 17, Ivan Taskisen perilliset, 3/56 osaa (noin 110 ha). Vuosikuoletus 113,18 mk.

A11, 18, Michail Jääskö, 1/28 osaa (noin 75 ha). Vuosikuoletus 75,45 mk.

A11, 19, Pavel Abramoff Trofimoff, 1/28 osaa (noin 75 ha). Vuosikuoletus 75,45 mk.

A11, 20, Feodor Trofimoff Jääskön perilliset, 1/28 osaa (noin 75 ha). Vuosikuoletus 75,45 mk.

Monen vuoden jakoprosessi

Kuten tiluskarttojen johdantoteksteissä olleista vuosiluvuista ilmenee, isojako ei ollut Vaskelassakaan läpihuutojuttu. Monet kihlakunnanoikeuden 1887 vahvistamat linjaukset ja muut päätökset eivät tyydyttäneet tilallisia. Valitukset konkretisoituivat paalutusvaiheen alkaessa 1889. Eräistä linjauksen muutoksista päästiin välittömästi tilallisten keskinäisiin sopimuksiin ja ne kirjattiin pöytäkirjoihin, mutta monista asioista myös valitettiin. Pahimpina syinä olivat rakennusten siirrot uusille paikoille. Uusi jakoesitys annettiin 1892 ja se vahvistettiin läänin maanjako-oikeudessa 6.10.1893. Paalutukset aloitettiin toukokuussa 1895.

Isojakoprosessin päättäneessä, kesäkuun 13. päivänä 1895 pidetyssä kokouksessa "sovittiin ja päätettiin seuraavaa:

1. Pellot ja suoviljelykset viljellään tästä päivästä uusien rajojen mukaan kuitenkin sillä välipuheella, että se kenenkä vilja ehkäpä on jäänyt vieraan palstaan saa sen korjata itse pois.

Palstoissa löytyvät nurmettuneet pellot pehmittävät osakkaat itse ja saavat palkkioksi siitä lyödä niissä kasvavat heinät.

2. Niityt lyödään jo tänä kesänä uusien rajojen mukaan.

3. Heinäladot korjaa (siirtää) kukin omansa ennen toukokuuta v. 1896.

4. Aidat jäävät paikoillensa syksyyn asti eli siksi kun vilja on korjattu, jonka perästä jokainen korjaa (siirtää) omansa.

5. Kujaset kylästä maantielle siirretään Paavel Jeremejeffin ja Matvei Petroffin rajalle, samoin maantieltä lähtevä tie kylän lastauspaikkaan Taskisten perillisten rajalle.

Tuusnajoen sillalta laivasillalle menevä tie muutetaan niinikään Aleksei, Ivan ja Vasili Sidoroffin rajalle, samoin n.k. Lahdentie, joka siirretään Sidoroffin rajalle kujasista lähtien.

Osakkaat saavat käydä Tuusnajoen varrella oleville viljelyksille pitkin Dmitri Michailoffin perillisten ja Vasili Feodoroffin rajaa, samoin Matvei Petroffin kartanosta maantielle pitkin Ignati Feodoroffin ja Paavel Jeremejeffin (rajaa). Ignati Feodoroff, Ilia Ivanoff ja Matvei Petroff saavat käydä Gavril Stepanoffin kotipalstan yli kylän kujasista suoraan Ilia Ivanoffin suopellon palstaan ja siitä pitkin rajaa omille palstoilleen. Samoin saavat Michail Vasiljeffin perilliset käydä kylän kujasista yli Feodor Jääskön perillisten maata heidän suopellon palstaan.

Muuten ovat kaikki vanhat tiet avoinna pidettävät niin kauvan kuin ne näytteellisesti ovat tarpeelliset eikä toinen saa estää toista tiluksien yli kulkemasta missä välttämättömäksi havaitaan.

6. Muuttorasitukset tehdään luonnossa osuuksien mukaan valtiolta etumaksua pyytämättä.

Muuttotyössä seurataan miten mahdollista vuonna 1889 tehtyä muuttokustannusten arvio- ja jakokirjaa.

Tätä tarkastettaessa havaittiin, että heinäsuojia jotka siinä olivat merkityt muutettavaksi, jäävätkin net paikoillensa, jota vastoin taas 7 muuta rakennusta nyt ovat jääneet vieraihin paikkoihin ja ovat muutettavat. (Talot ilmenevät kohdasta 7.)

Edellisten johdosta korjataan ennen tehty muuttokustannusten arvio ja jakokirja sillä tavalla kuin siitä erikseen tehty lisäys tarkemmin osoittaa.

Muuttoaika on 1. päivään lokakuuta 1896.

7. Kaivoja ulosmuuttajille tekevät kyläläiset seuraavalla tavalla.

Ivan Taskisen perilliset yhdessä Ignati Feodoroffin kanssa kaivavat kaivon edellä mainitulle.

Michail Vasiljeffin leski (ja) Paavel Jeremejeff kaivavat kaivon yhteisesti edellä mainitulle.

Vasili Jeremejeff, Gregori Jeremejeffin perilliset ja Jegor Trofimoffin perilliset käyttävät ja korjaavat yhteisesti Jegor Trofimoffin kaivon.

Paavel Abramoff Trofimoff ja Aleksej, Vasili ja Ivan Sidoroff kaivavat kaivon yhteisesti edellä mainitulle.

Michail Jääskö ja Jegor Trofimoff kaivavat kaivon yhteisesti edellä mainitulle.

Jefim Ivanoff ja Dmitri Michailoffin perilliset kaivavat kaivon yhteisesti Jefim Ivanoffille.

Gavril Stepanoffin leski ja Nikolai Michailoff kaivavat kaivon yhteisesti edellä mainitulle.

Feodor Trofimoff ja Vasili Feodoroff kaivavat kaivon yhteisesti Feodor Trofimoffille.

Vasili Feodoroffin tekemä kaivo on mennyt jaossa Paavel Jeremejeffin palstaan, vaan käyttää hän sitä kuin tähänkin asti.

Matvei Petroffin vapauttavat kyläläiset kaivutöistä, koska piirilääkäri oli velvoittanut häntä tekemään itsellensä uuden kaivon.

Ilia Ivanoff tekee itsellensä kaivon, apuna on Vasili Jeremejeff.

8. Andrei Aleksandroff Sidoroff, jonka palstoissa savea ei löydy saa ottaa sitä kotitarvetta varten Paavel Abramoff Trofimoffin niittypalstasta Lahden tie varrella.

9. Metsät koti- ja rintapalstassa katsottiin jääneen tasan uusien rajojen mukaan, jota vastoin pystymetsä ulkopalstassa on arvosteltava ja jaettava osakkaille.

Metsät arvioidaan kahdessa eri luokassa hirret ja halkometsä. Edelliseksi luetaan puu, joka miehen rintakorkeudelta täyttää 25 cm ja jälkimmäiseksi kaikki muu metsä."

Pöytäkirjan on allekirjoittanut varamaanmittari Hugo Gyllenbögel.

Tilalliset olivat vihdoinkin todellisia isäntiä ja viljelijöitä omilla maillaan.